

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

Часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 8-9 (45-46) серпень-вересень 2008 р.

А ВОЛИНЬ ОХРЕЩЕНО РАНІШ...

**Наші країни взяли найактивнішу участь у святкуванні 1020-ліття хрещення Київської Русі.
Але наш край було християнізовано значно раніше**

Волиняни на Помісному Соборі

У липні делегація Волинської єпархії побувала в Києві на Помісному Соборі нашої Церкви та інших урочистостях з нагоди 900-ліття Михайлівського Золотоверхого монастиря та 1020-ліття хрещення Київської Русі-України. У роботі Собору окрім єпископа Михаїла взяли участь канцлер протоієрей Микола Цап, секретар духовної консисторії ігумен Марк (Левків), луцький районний декан протоієрей Віктор Пушко, виконуючий обов'язки ректора духовної семінарії Василь Лозовицький, завідувачка видавничого відділу єпархії «Ключі» Юлія Спіріна та Катерина Пінчук.

Собор канонізував (приєднав до лику святих) благовірних князів Ярослава Мудрого й Костянтина Острозького, святителя Іова Борецького, митрополита Київського, Галицького і всієї Русі, та праведного Петра Багатостраждального (Калнишевського), останнього кошового отамана Запорізької Січі. Пам'ять Ярослава Мудрого ухвалено святкувати 4 березня, у день його упокоєння, Костянтина Острозького – 26 лютого,

у день упокоєння, Іова Борецького – 15 березня, у день упокоєння, праведного Петра Багатостраждального – 14 жовтня, у день Покрови Пресвятої Богородиці, Покровительки козацтва. До речі, стосовно дати святкування пам'яті цього останнього угодника на Соборі не було одностайності (пропонувався і день його смерті); думки делегатів від нашої єпархії при голосуванні теж розділились. Також було визнано канонізацію УПЦ МП преподобного Амфілохія Почаївського (12 травня). Серед низки прийнятих делегатами документів – зокрема, Звернення щодо розповсюдження епідемії ВІЛ/СНІД; поширення гріхів алкоголізму та наркоманії; на захист життя дитини і щодо вбивства ненароджених дітей (абортів). Владика Михаїл долучився до інших післясоборних Богослужінь та урочистостей.

Київ. Михайлівська

На Михайлівській площі столиці відбулась патріарша Літургія на честь 900-ліття Золотоверхого монастиря та 1020-ліття хрещення Русі-України. З'їхалися духовенство й миряни з усієї України. Делегація ж від Волинської єпархії була чи не найбільша: близько ста п'ятдесяти священників та п'ятисот вірних. У святковій відправі разом з іншими архієреями взяв участь і владика Михаїл. Після Літургії всі учасники святкувань пройшли хресним ходом до пам'ятника Рівноапостольному Володимирові, де Патріарх очолював молебень. Волинян з-поміж усіх вирізняла

церковна символіка: на ризах священників – герб єпархії, у руках багатьох вірян – єпархіальні прапори.

Лункий відгомін

Було відзначено річницю хрещення Київської Русі й у Волинській єпархії. Ось як, наприклад, це відбувалося 17 серпня в Ківерцях. До Покровського собору прибув пресвященний, численні священнослужителі. Разом із настоятелем парафії, ківерецьким деканом протоієреєм Олегом Ткачусем вони відправили святкову Божественну Літургію. Під стінами храму церковні хори Ківереччини дали концерт духовної музики. Із Троїцького храму села Тростянець було

доставлено копію чудотворної Тростянецької ікони Божої Матері з частками мощей віфлеємських немовлят-мучеників, тож із цією реліквією було здійснено хресний хід містом. Користуючись святковою нагодою, архієрей нагородив ювілейною медаллю «1020-та річниця хрещення Київської Русі» голів райдержадміністрації Леонтія Кричкевича, райради Андрія Манька та міського голову Володимира Жугтова.

Братам – жити у згоді

А ось у Любешові, як розповідає декан священник Юрій Устимчук, святкування цього ювілею пройшло під знаком єднання (Закінчення на 3 стор.)

КРИК ДУШІ

«Москві» й «шавки», вчимося!

Добре було б, якби священнослужителі УПЦ МП прочитали коментар щодо подій у Грузії керівника Синодального відділу РПЦ з взаємодії зі збройними силами і правоохоронними органами протоієрея Дмитрія Смирнова, який він дав православному інформаційному агентству «Русская линия». Гадаю, корисно поміркувати над словами високопосадовця Патріархату, до якого вони належать. Portal-credo.ru – одне із небагатьох неупереджених російських інтернет-видань – слушно зауважує, і на це слід звернути особливу увагу, що відділ, який очолює цей священник, співпрацює не тільки з російською армією, але й зі збройними силами країн, що входять до «канонічної території» РПЦ...

Збройний конфлікт, окупацію і знищення багатьох мирних мешканців о. Димитрій називає «чистою правдою в її проявленні», а президентів країн, які відвідали в той час Тбілісі, іменує «шавками». «Я думаю, – заявив протоієрей, згадуючи персонажів

байки Крилова, – що все москві, которых полно, которые окружают нашу границу, и которых мудрый собаковод из-за океана науськивает, должны знать, что каждая из них получит по своим гнилым зубам. Что тоже очень полезно! Недаром все эти шавки съехались в Тбилиси...»

На жаль, подібними висловами питання не обмежується. Матеріали, які подає те ж таки джерело, просто шокують. Сайт з посиланням на свідчення очевидців повідомляє деякі деталі руйнування російськими військами резиденції митрополита Нікозького і Цхинвальського Грузинської Православної Церкви Ісайї (Чантурія). Владика після евакуації повернувся в Південну Осетію молитися й ховати своїх загиблих вірян. Солдати ж «христолобивого війства», над яким опікується Російська Церква, знущалися з митрополита. Тих, хто кинувся захистити його, – розстріляно на місці! Це при тому, що він – говорячи зрозумілою для прихильників МП мовою – архієрей канонічної Церкви, не «раскольник»...

Тепер хочеться запитати священнослужи-

телів УПЦ МП, почути їхню реакцію, їхню позицію щодо всього цього. Адже, отці, ваш предстоятель – митрополит Володимир – є другим після Патріарха Алексія, бере безпосередню участь в управлінні, про що свідчать його підписи під журналами засідань Священного Синоду РПЦ (про це може пересвідчитись кожен, зайшовши на www.

mospat.ru – офіційний сайт цієї Церкви). Ваші єпископи також керують цією Церквою, нещодавно їздили на Архієрейський Собор у Москву. Усі вони, отже, обходячи

мовчанкою цей та інші подібні випадки (не кажу вже про позицію РПЦ щодо війни з Грузією), відповідальні і за російську воєнничу владу, найвищі очільники якої іменують себе православними, і за діяльність синодального «Отдела по взаимодействию с Вооруженными Силами и правоохранительными учреждениями», який координує духовне окормлювання армії.

А з ким же ви, священники-українці? Не дай, Боже, завтра росіяни (а реальність цього всі усвідомлюють) зі зброєю підуть забирати Крим, – де ви будете? На чий стороні? Будете молитися за успіх російської зброї?

Не розумію, як можна жити з таким протиріччям: бути православним християнином, українцем, жити в Україні – і водночас бути фактично духовним оплотом Росії, її керівництва, її збройних сил.

Зверніть увагу: сайт згаданого мною «військового» відділу Синоду РПЦ має промовисте доменне ім'я – www.pobeda.ru...

Протоієрей Віталій СОБКО

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштово-му відділенні області, починаючи з будь-якого місяця. Вартість одного примір-

ника з доставкою – лише **38 к.** (без вартості приймання передплати). Індекс у поштово-му каталозі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

ЗВ'ЯЗОК ЧАСІВ

А ВОЛИНЬ ОХРЕЩЕНО РАНІШ...

Наші країни взяли найактивнішу участь у святкуванні 1020-ліття хрещення Київської Русі. Але наш край було християнізовано значно раніше

(Закінчення. Початок на 1 стор.)

православних українців обох юрисдикцій. 10 серпня, відслуживши Літургію в своїх церквах, вірні Київського та Московського Патріархатів, разом не менше тисячі осіб, під проводом своїх благочинних зібралися надвечір у центрі селища. Тут зведений колектив (два хори від УПЦ МП та один – від УПЦ КП) дав концерт духовних піснеспівів під керуванням світського регента. Славили Бога церковнослов'янською й українською (однаковою кількістю творів), а на самкінець многоліття було виконано ще й по-грецьки. Обидва благочинних, кожен торкаючись різних епох історії нашої Церкви, проповідували на одну тему: «Як то добре і як то гарно, коли брати живуть у згоді!» (Пс., 132:1). Єдність у вірі й любові

У Києві

– усенародний празник. Але Волинь, принаймні велика її частина, до 988 року вже була охрещена. Розбудова церковного життя у нашому краї почалася ще в кирило-мефодіївську добу, тобто до офіційного хрещення Русі.

Частка Західної України входила до складу Великоморавської держави, яка в час розквіту ширилася в усі боки. Тому рівноапостольному Мефодієві довелося працювати не тільки в самій Моравії (тепер це частина Чехії), але й по сусідніх слов'янських землях. Звичайно, у цій апостольській праці багато допомагали йому ліпші з учнів, серед яких особливо виділялися п'ять: Гаразд, Климент, Ангелар, Наум і Сава. Усі слов'янські народи, що сусідували з Моравією або входили з нею в політичний зв'язок, були ще нехрещеними, а тому вплив апостольської праці Мефодія повинен був сягнути й них.

До складу єпархії Мефодія входила Західна Волинь із містом Ладомир (тогочасна назва Володимира) по річку Зтир, тобто Стир. Згідно з переліком, який має волинезнавча на-

У Ківерцях

ука, першими владиками Ладомирськими були: Йоан, Антоній, Онуфрій, Гордій, Ілля. А єпископ Степан з єпископату доби князя Володимира Великого був уже шостим за чергою владикою Володимирським.

Слід наголосити, що ані греки з Візантії, ані правляча еліта Великоморавської держави силоміць не насаджували Християнство нашим предкам. Люди просили дати їм правдиву віру, прагнули Христового вчення, Христових заповідей, вириваючись із вікових обіймів поганства.

Архієпископ Мефодій заклав на Волині перші парафії, духовні школи, у яких навчали найбільш здібних дітей знатних родів. Саме таким способом готувалися священницькі кадри для перших храмів Божих. Також заснував церкви, монастирі, при яких виготовляли і зберігали предмети сакрального мистецтва, переписували святі книги, поширюючи християнську освіту та мораль.

Початки монументального церковного будівництва на наших землях походять ще з IX ст. Це були ротондові храми і печерні монастирі.

Тож саме солунські брати – святі рівноапостольні Кирило і Мефодій – принесли на нашу Волинську землю православну віру, формували українську християнську духовність.

Віктор ГРЕБЕНЮК, Валерій ШАРАНДІН, вихованець Волинської духовної семінарії. Світлина протоієрея Віктора ПУШКА, священника Миколи ЦАП'ЮКА, Данила ЗІНКЕВИЧА

У селі Воля Ковельська

до Вітчизни були головними мотивами промов і державних мужів, які мали слово того вечора. Учасники й слухачі розійшлися дуже задоволені, адже братолюбство і згуртування це справді те, чого ми так потребуємо.

Незвичайна відправа

Парафія Архістрати́га Михаїла в селі Воля Ковельська Ковельського районного деканату теж відзначила 1020-ліття хрещення Київської Русі. Як повідомив настоятель

никарства. Написала її відома волинська мисткиня Ірина Дацюк. Образ умістили в цінний кивот із карельської берези, виготовлений наприкінці XIX століття, – пожертвування поціновувача минувшини Олега Гаврилюка.

Поруч із храмом отець Микола влаштував і пасіку-музей просто неба: тут є і сучасні вулики різних систем, і старовинні польські вулії-колоди, яким понад сто років. Адже вдавнину бджоляники були при багатьох церквах і монастирях. Тож отцеві йдеться не про бізнес, не про зиск – він прагне бути популяризатором цього складника нашої традиційної культури. Зосереджено роятся тут Божі комахи. А після Літургії роїлися і численні відвідувачі. Настоятель освятив того дня і стільники, і медові дзбаночки, а відтак було влаштовано частування.

Віктор ГРЕБЕНЮК, малюнок М. МЕЛЬНИКА

НОВИНИ

Божі люди й Божі комахи

Другий рік 14 серпня, на Винесення Хреста Господнього та свята Семи мучеників Маккавеєвих, або, як кажуть у народі, на Медового Спаса, близько трьохсот пасічників із сім'ями з Луцька й околиць, у святкових вишиванках та з повними кошачками медвяної смакоти, приходять до Юріївської церкви обласного центру. Це – члени Братства бджолярів землі Волинської «Ройовий стан» (голова Віталій Приймак). А настоятель храму протоієрей Микола Цап, канцлер єпархіального управління, – активний член цієї організації, сам пасічник. Тож у цій церкві постійно зберігається корогва Братства і велетенська, завбільшки з колону, свіча, яку братчики пожертвували зі своїх датків.

Цього дня після Літургії о. Микола освятив ікону преподобних Зосими і Саватія – чудотворців соловецьких, яких шанують як покровителів пасіч-

НОВИНИ

(Продовження. Початок на 2 стор.)

участь в урочистому відкритті нового приміщення департаменту соціальної політики Луцької міськради по просп. Волі, 4а. Вітаючи присутніх, серед яких були очільники області й міста, о. Володимир побажав завжди мати велике милосердя, нагадавши слова Господа Бога: «Я милості хочу, а не жертви». Кілька днів по тому соборні отці на прохання керівництва департаменту освятили ці приміщення, окропивши їх освяченою водою.

Славнозвісний співочий колектив «Оранта» знову представив своє мистецтво за кордоном. Цього разу волиняни побували на XIX Фестивалі української культури в Сопоті (до речі, вдруге, уперше – 1995 року). Його проводить Об'єднання українців у Польщі. У заходах фестивалю брали участь фольклорні, естрадні, хорові колективи (з України, зокрема, знаменита «Думка»). На завершення фестивалю в соборі Св. Варфоломія УГКЦ було проведено великий концерт церковної музики, присвячений 1020-річчю хрещення Русі-України. Майже всю програму концерту складав виступ «Оранти». Звучали самі шедеври – Д. Борнянського, М. Березовського, А. Веделя, М. Леонтовича, М. Лисенка та інших класиків, нашого сучасника В. Тиможинського. Художній керівник і диригент «Оранти» Василь Мойсіюк повідав нашій прес-службі, що публіки було дуже багато й успіх був великий. Без усілякого сприяння нашого посольства у Польщі, управління культури луцького міськвиконкому (Ю. Войнарівський) та єпископа Михаїла, каже диригент, ця поїздка була б неможливою.

У ковельських деканатах

У Ковельській райдержадміністрації відбулася зустріч-знайомство новопризначеного керівника цього органу Валентина Скуби з очільниками релігійних конфесій на Ковельщині. Від Київського Патріархату в заході взяли участь декани: міський – протоієрей Анатолій Александрук та районний – протоієрей Іван Бонис, які привітали голову від імені єпископа Луцького і Волинського Михаїла. Отець Іван подарував новопризначеному ікону Великомученика Юрія Переможця. Було порушено поточні питання державно-релігійних стосунків. Зокрема, районний декан наголосив на потребі передачі пам'ятки архітектури в селищі Голоби громаді УПЦ КП. Сторони висловили надію на подальшу плідну співпрацю.

У Ковелі вже рік конфліктує парафія Великомученика Дмитрія Солунського і міжрайонна прокуратура. Керівник останньої Сергій Масалов подав позов до суду проти міськради. Він наполягає на скасуванні рішення про передачу Церкви майна та земельної ділянки і мотивує тим, що не було розроблено акта відведення ділянки. Віряни вимагають від прокурора забрати позов і залишити громаду в спокої, адже воювати проти Христової спільноти – це воювати проти Бога, великий гріх.

Домогтися, щоби прокурор забрав позов, віряни 14 серпня ходили під його відомство. Правда, висловлювали свої вимоги не акціями протесту, а молебнем за здоров'я працівників установи. Разом з ними до прокуратури прийшли й представники партії «Свобода».

Настоятель парафії протоієрей Анатолій Александрук (ковельський міський декан) пояснив, що ходили під прокуратуру і молили Бога, щоби Господь урозумів працівників прокуратури, щоби питання було врегульовано. У березні й лютому міська рада прийняла два рішення, які на даний час задовольняють і Земельний кодекс, і церковну громаду.

СВЯТИНИ ВОЛИНИ

ВІДРОДЖЕННЯ І ЗАБУТТЯ

Храм – душа села. Та подекуди душа та згасає...

(Закінчення. Початок на 2 стор.)

Сильних руйнувань зазнало й панікадило (велика люстра храму). Настоятель парафії священник Володимир Галайда розповідає, що світильник довелося везти в Луцьк на реставрацію. Також відновили два підсвічники, які вціліли. Один із них тепер стоїть біля ікони блаженної Мотрони, що її привезли з Москви й подарували для церкви мешканці Твердинь, які тепер на заробітках. В образ умонтовано часточку мощей святої.

Згодом храм оббили вагонкою. У Ново-волинську замовили дзвін, який висить на вулиці. Але він виявився неякісним і через декілька ударів тріснув. Тепер миряни й настоятель хочуть звернутись до керівництва заводу по допомогу.

Два роки тому громада перейшла до Київського Патріархату. І це – волевиявлення переважної більшості твердинців. Отець Володимир каже, що люди дуже тішаться відродженням рідної мови і тим, що розуміють Богослужіння.

Проте сьогодні молільників у храмі побачиш небагато. У неділю на Богородичний акафіст прийшли зо п'ять жінок і двоє-троє дітей. Навіть на сам храмовий празник було чоловік 15–20. Того піднесення, яке з'явилося між селянами під час відродження святині, вже немає. І просто диву даєшся, що раз на тиждень урізноманітнити своє життя, зібратися всім селом заради власного спасіння вони не хочуть. Люди часто забувають, що церква – для них, а не вони – для церкви.

Незабаром громада ще одного Божого дому, де настоятелем є священник Володимир Галайда, відзначатиме престольний празник. Храм збудований у селі Озютичі того ж Локачинського деканату на честь Різдва Пресвятої Богородиці. Правда, він значно молодший за твердинський. Йому буде всього 13, але його історія не менш цікава.

Озютичі колись були містечком. Їх на селяни українці, жиди й поляки. Усі співіснували мирно. Було тут два храми, один православний, один греко-католицький. Перший згорів 1943 року, а другий військові розібрали 1945-го. На його місці збудували конюшню, розповідають парафіянки Степанія Озимко і Софія Штунда.

Греко-католицький священник покинув містечко, а православного згодом поховали на кладовищі поблизу церкви.

За часів незалежності, на початку 90-х, громада вирішила відбудувати храм. Жодна родина не лишилася осторонь. Навіть голова колгоспу спершу погодився посприяти. Але згодом почав ставити палки в колеса,

заручившись підтримкою голови сільради. Коли люди дізналися, що церкву доведеться зводити в іншому місці, а не там, де вона стояла раніше, запротестували. А голова колгоспу став погрожувати: якщо вони не відступляться – не допоможе жодною копією. Такий був проект, і відступати від нього керівник бажання не мав.

Прийшов тракторист і став копати котлован під клуб. Селяни всіляко намагалися перешкодити йому, адже на тому місці було кладовище. Тракторист натрапив-таки на могилу і порушив поховання священника. Одна з жінок стала просити, щоби перепоховали останки на кладовищі. Та будівельники не

послухали. Тепер, кажуть озютичці, жоден із них, у тому числі й тракторист, не живе. Клуб урешті-решт збудували в іншому місці, а той, який почали зводити, де колись стояла церква, лишився недобудований. На місці зруйнованої могили стоїть фігура. Новий храм звели через два роки за кількадесят метрів від того місця, де стояв раніше. І це досі відгукується щемом у людей, каже мешканка села Оксана Гудим.

...Люди самі збирали гроші на білу цеглу, бо червону голова колгоспу вивіз і людям не дав. Він тільки дивувався з головою сільради: «Як, невже вам потрібна церква?» Вона дійсно була потрібна, бо ходити доводилося через ліси в дощі й заметілі, спеку й морози за 5 кілометрів до найближчого храму в селі Кисилін. Найняли будівельників із села Затурці. Поселили їх у гуртожитку, щодня годували...

На відміну від Твердинь, з Озютицької церкви не вціліло нічого. Люди самі приносили ікони, рушники. З Білорусі привезли виткані килимові образи.

І хоча ця парафія значно більша від твердинської, але тепер і в цьому Божому домі молільників мало. Ходять хіба що старші, іноді діти. Молодь чи то забуває, чи то не цінує віри своїх предків і їх подвигу у відродженні святині.

Андрій ГНАТЮК.
Світлина автора

СВЯТИНИ ВОЛИНИ

ВІНЕЦЬ КУЛЬТУРИ

У стародавньому Луцьку є дві найвищі точки – острів Лучеськ, на якому стоїть замок Любарта, зведений у XIV ст. на місці набагато давнішого поселення, та Гнідавська гірка, де люди теж селилися з прадавніх-давен. Учені, які не раз проводили тут розкопки, налічують шар за шаром до дванадцяти археологічних культур: починаючи з неоліту, їх носії незмінно селилися тут, на колишньому березі повноводного Стиру. А вивершує цю своєрідну книгу з історії нашого краю – християнський храм. Нинішню Гнідавську, або ж Рованецьку, церкву Великомученика Пантелеймона зведено неподалік місця більш давнього Божого дому, але і йому вже понад сто літ. Чимало панотців несли службу на Гнідавській гірці, але постать священника Петра Огибовського, який пастирював тут на початку XX століття, закарбувалася чи не найглибше. Цього року виповнилося 100 років із часу його кончини.

(Закінчення на 6 стор.)

Рішення про надання церковній громаді 65 соток земельної ділянки прийнято ще 1998 року. Правда, не зазначено, на який термін. Торік прокуратура його опротестувала, вимагаючи скасувати це рішення. Однак це сильно обурило депутатів, після чого сама ж прокуратура і відкликала протест. Тоді стала вимагати привести рішення 10-річної давнини у відповідність із чинним законодавством, що й зробили депутати. Проте це наглядка за законами не зупинило. Як зазначає правозахисник депутат міськради Сергій Товчак, особливо занепокоїв той факт, що і депутати, і сама міська рада не були ознайомлені з тим, що ще наприкінці червня було подано зазначений позов до Господарського суду. Напевне, ці питання можна було б вирішити відкрито й прозоро на пленарному засіданні. Те, що обранці Ковеля відстоювали інтереси громади, підтвердив ще один міський депутат – правозахисник Ярослав Шевчук.

Ще 1997 року в селі Красноволя Ковельського районного деканату, де всього-на-всього 25 хат, було закладено камінь, щоби розпочати будівництво храму – одного на два села: це та поблизу Городище. Проте згодом городищани звели свою Свято-Успенську церкву. Але красновольці від бажання спорудити дім Божий таки не відмовилися. І ось у малесенькому селі, де майже всі жителі – пенсіонери, вже будується церква-каплиця, теж Успенська. Тож 28 серпня, на Успіння Пресвятої Богородиці, декан протоієрей Іван Бонис, настоятель священник Василь Старевич і його брат священник Степан Старевич у супроводі хору з с. Мощена відправили тут Божественну Літургію, роздали духовну літературу. Отець Іван, окрім святової проповіді, звернувся до парафіян зі словами підбадьорення, аби почату справу було завершено. Адже це непросте: за пенсії та пожертвування виводити стіни хай невеликої, але повноцінної церкви. Того дня було знову зібрано пожертви. Зокрема, засновниця парафії Марія Рибачук-Никитюк офірувала чималу суму. Тож красновольська «черідка мала» не лякається труднощів і не має наміру пасувати. За їхніми молитвами й діями храм у селі таки буде.

У рожищенському деканаті

Декан протоієрей Василь Шняк відслужив Літургію й освятив наріжний камінь майбутнього храму Рівноапостольної княгині Ольги в с. Залісці. Досі церкви в цьому селі не було. Громада, створена торік, сподівається, що третє престольне свято вона вже відзначатиме в новозбудованому Божому домі.

У капеланській службі

«Анонімні алкоголіки» (АА) – це світова спільнота, що гуртує тих, хто бажає позбутися залежності від спиртного чи вже позбувся її та хоче спілкуватися з друзями по колишньому нещастю. Ця організація співпрацює з багатьма релігійними інституціями. У Луцьку відбувся міжнародний форум АА, присвячений 19-й річниці заснування Товариства анонімних алкоголіків у нашому місті. На нього з'їхалися одужалі від алкоголізму з Німеччини, Естонії, Польщі, США, Росії та інших країн. Як і торік, у його роботі з благословіння єпископа Луцького і Волинського Михаїла взяв участь протоієрей Віктор Михалевич, капелан Інституту ім. В. Липинського МАУП. Він звернувся з привітанням до членів Форуму і закликав «Анонімних алкоголіків» до дальшої співпраці з Православ'ям.

Тамтами у церкві

Щодва роки в Луцьку відбувається дивовижне дійство – міжнародний фестиваль «Поліське літо з фольклором». На нього з'їжджаються співаки й танцюристи з усієї Європи.

(Закінчення на 6 стор.)

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

РИТУАЛЬНА НЕЧИСТОТА?

Дещо з обов'язкового вдавнину – не доконечне в наші часи

Запитання

Чи справді жінка під час місячних вважається нечистою? Чи дійсно їй не можна в цей період заходити до храму, сповідатися, причащатися?

Відповідає

священик Андрій Ротченков

Поняття нечистоти фізіологічних виділень людського тіла прийшло до нас зі Старого Заповіту. Нечистими, тобто тими, хто потребує очищення, вважаються на його сторінках жінки під час післяродових і місячних виділень.

Догматичних перепон для причастя жінок під час менструації немає. Бо священик зобов'язаний причастити жінку, якщо вона в тяжкій хворобі або є загроза її життю, незважаючи на те, що в неї критичні дні або вона породила.

Канонічних перепон щодо цього також немає, бо вселенські собори не торкались цієї теми. Однак маємо два авторитетних із канонічного погляду джерела, які прямо протилежно дивляться на це питання. Це правила святих Афанасія Великого та Діонісія Олександрійського, а також Олександрійського єпископа Тимофія, які були схвалені на помісному Трульському соборі.

Святий Діонісій Олександрійський категорично забороняє жінкам приступати до Причастя в згаданому фізіологічному стані. «Про жінок, які перебувають в очищенні, чи дозволено їм у такому стані заходити в дім Божий, вважаю зайвим і запитувати. Бо не думаю, щоб вони, якщо є вірними і благочестивими, будучи в такому стані, насмілились приступити до Святої Трапези... Бо й жінка, що кровоточила дванадцять ро-

ків, заради зцілення доторкнулась не до Нього, але лиш до краю одягу Його». З ним погоджується єпископ Тимофій.

А ось Афанасій Великий категорично виступає проти всіляких обмежень у цій області: «...Скажи мені, що має гріховного або нечистого якесь природне виділення, як, наприклад, якби хтось хотів звинуватити за витікання мокроти з ніздрів чи слини із вуст... Лише тоді ми оскверняємось, коли чинимо гріх...»

Апостольські постанови – давньохристиянська пам'ятка – також виступають проти заборон і обмежень у цьому питанні. «...Бо ні законне єднання, ні пологи, ні кровотеча... не можуть осквернити природу людини або відлучити від неї Духа Святого, але одне нечестя і беззаконна діяльність». У 27-му параграфі ці заборони жорстко названі «пустими і беззмисливими вигадками нерозумних людей».

У зв'язку із цим постає питання: як Християнство пояснює старозаповітну нечистість? Як вважають святі отці, Господь нака-

зував дотримуватися старозавітних приписів про нечистоту виділень тіла не тому, що вони нечисті за природою, але тому, що вони є наслідками гріховної зіпсутості. Адже покаранням за гріх стала смерть, тому нечистота – у кожному мертвому тілі, а отже кров, яка втратила свої функції, – мертва, тобто нечиста. Також пояснюють, що Господь використував поняття нечистоти для стримування від недоречних подружніх єднань під час кровотечі.

У християнському храмі не може бути ніякої іншої крові, окрім Христової. Тому коли священик випадково пораниться, він зупиняє кровотечу і лише після цього продовжує службу.

Християнство у зв'язку з ученням про перемогу над смертю і відмовою від багатьох старозавітних постанов відкидає і старозавітне вчення про нечистоту.

Чому ж Церква не відмінила цієї старозавітної постанови? Можна стверджувати – з огляду на їхню практичність. Адже далеко не кожній жінці тілесна слабкість може дозволити належним чином приготуватися до Причастя. Також із гігієнічних міркувань, що очищається, варто дочекатися закінчення очищення, щоб прийняти таїнство Хрещення (крім випадку, коли є загроза життю). Так само, очевидно, не слід приступати в згаданий період до звершення Шлюбу, бо після цього звичайно відбувається і фізична близькість подружжя. Однак якщо немає можливості перенести час звершення Вінчання (з огляду на піст, що настає, чи раптовість початку виділень і т. п.), священик не має канонічного права відмовити у вінчанні тим, що хочуть брати Шлюб.

Сучасна церковна практика не надає цим заборонам великого значення. Жінкам, які працюють у церкві, не складають графіка роботи залежно від їхніх фізіологічних циклів. У багатьох регентських та іконописних відділах семінарії критичні дні не сприймаються як поважна причина для пропуску занять, співанок або служб. Відомий російський богослов диякон Андрій Кураєв причину цього вбачає в сучасній доступності й розповсюдженості засобів гігієни.

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що канонічних чи догматичних перепон до причащення жінок під час місячних чи післяпологового періоду немає. Але церковною практикою виробилася рекомендація в ці дні дотримуватись певних обмежень. Причина цих обмежень лише зовнішня, фізіологічна. Христос завжди засуджував сухе, заскорузле дотримування правил. Коли існує нагальна духовна потреба, то жінка в дні фізіологічного очищення, з необхідною обережністю і вживши гігієнічні заходи, може приходити в храм, прикладатися до ікон, приймати антидор і освячену воду, приступати до таїнств. Коли ж нагальної духовної потреби немає, то доцільно обмежити себе в цьому. Глибину цих обмежень треба покласти на розсуд самої жінки і її духівника. Як про це радить великий святий Григорій Двоєслов, папа Римський: «Залиште жінкам на власний розсуд, і якщо вони під час місячних не насміляться підходити до таїнства плоті і крові Господніх, слід похвалити їх за благочестя. Якщо ж вони, звикнувши до благочестивого життя, захочуть прийняти це таїнство, не слід їм забороняти».

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

СВЯТИНІ ВОЛИНИ

СТРУМУЄ ДУХОВНЕ ЖИТТЯ

Село Струмівка, що під Луцьком, складається здебільшого з переселенців і переросло останніми роками в котеджне містечко. Храму тут досі не було, хоча громада УПЦ МП теж зводить церкву. Парафію ж

нашої Церкви створено навесні 2001 року, відтоді її очолює священик Михайло Янкевич. Душпастир зумів розрізнених поселенців, які часто-густо навіть не були знайомі, згуртувати в громаду одновірців. Сім літ

вони молились у будівельному вагончику і мурували повноцінний храм, не маючи багатих меценатів. І ось настала радісна мить: на парафії освячено новозбудовану церкву на честь Усіх святих землі української – творіння відомого архітектора Андроша Бідзілі. Урочисте Богослужіння відправив єпископ Луцький і Волинський Михайл із обласним деканом протоієреєм Іваном Семенюком, районним – протоієрем Віктором Пушком, духовенством міста й району.

У проповіді під час Літургії преосвященний привітав парафіян із цією великою подією. Владика наголосив, що така назва храму у Волинській єпархії перша, і що потрібно якомога частіше називати наші церкви на честь українських святих. «Цього року ми святкуємо 1020-ліття хрещення Русі-України, – сказав єпископ. – Тож маємо берегти віру православну, яку нам передали діди й батьки, зміцнювати Батьківщину служінням Богів і ближньому».

За труди на Господньому виноградникові архієрей підніс о. Михайла до сану протоієрея, нагородив благословенними грамотами громаду в цілому та парафіяльний хор (регент Тетяна Ігнатюк).

У Богослужінні взяли участь багато вірян, зокрема й тих, які вважають себе парафіянами Московського Патріархату. Молилися й два голови сільських рад, між яки-

ми поділено це село: Підгаєцької – Юрій Семенюк та Ліпінської – Богдан Гусак.

...Чому Струмівка зоветься Струмівкою – мабуть, ніхто не знає: настоятель каже, що йому не довелося знайти ані документальних свідчень, ані легенд. Так нехай же тут струмує духовне життя, виправдовуючи таким чином гарну назву села.

Віктор ГРЕБЕНЮК
Світлани Віталія САРАПІНА,
Ксенії ОМЕЛЬЧУК

НОВИНИ

Зібрання духовних провідників

«Наші співбрати-священнослужителі, які перебувають в огорожі УПЦ МП, теж сповнені бажання бути возз'єднаними з нами, але можуть вбачати інший механізм здійснення цих прагнень. Не має таких бажань лише Московська Патріархія», – підкреслив єпископ Луцький і Волинський Михайл на зборах деканів у нижньому храмі кафедрального собору Святої Трійці. Інформуючи отців про підсумки святкування на всеукраїнському рівні 900-ліття

Золотоверхого Михайлівського монастиря та 1020-річчя хрещення Київської Русі, владика висловив задоволення тим, що урочистості відбулися на високому державному рівні, що в них взяв участь Вселенський Патріарх Варфоломій, який заявив про своє бажання і надалі сприяти об'єднанню українського Православ'я та розширенню діалогу між одновірними й однокровними братами і сестрами. Єпископ Михайл дав настанову деканам і священикам єпархії усіляко сприяти братерським стосункам між послідовниками двох Патріархатів на місцевому рівні: «Ми повинні твори-

ти в наших парафіях і деканатах атмосферу братерства і добросусідства, як це і личить учням Христовим. Слід цілком виключити у наших взаєминах будь-які образливі вислови».

На зборах було порушено чимало інших питань церковного життя, зокрема обговорено цьогорічну вступну кампанію Волинської духовної семінарії, механізм допомоги єдиновірцям, постраждалим від повені в прикарпатському регіоні.

Віктор ГРЕБЕНЮК

НОВИНИ

(Закінчення. Початок на 2, 4 стор.)

цюристи з багатьох країн, часто й вельми екзотичних. Кілька днів вони радують волинян своїм мистецтвом, виступаючи і в критих приміщеннях, і просто неба. Кожного разу фестиваль розпочинається з молебню в Троїцькому кафедральному соборі. Ось і цього року 19 серпня люди різних мов, рас і культур зі своїми державними прапорами та в національних костюмах повноводним потоком заповнили головний православний храм нашого краю – учасники одинадцятого вже фестивалю із дванадцяти країн.

Молебен на закликання помочі Святого Духа перед початком усього доброго діла очолив єпископ Луцький і Волинський Михаїл. Преосвященний привітав митців такими словами: «Нас можуть роз'єднувати погляди на багато речей, але об'єднує щире бажання показати у різноманітності культур єдність устремління творити добро. Нехай у ваших серцях, браття і сестри, панує мир і доброзичливість – великі дари Божі».

Після окроплення всіх освяченою водою декілька колективів заспівали своїх традиційних пісень. Хоча в православному храмі не використовується інструментальна музика, цього разу було зроблено виняток: лунали гітари, сопілки і навіть тамтами. Судячи з вознесених до неба рук і приспіву «алилуя!», звучали

побожні піснеспіви в різних культурних традиціях.

З радісним гомоном виходила багатомовна й різноколірна колона із православного храму. А дехто й затримався, жестами показуючи, що хочуть поставити свічку.

День Незалежності

24 серпня відправи в луцькому кафедральному соборі Святої Трійці розпочалися з молебню за Україну. Незважаючи на ранній час і негоду, храм був повен вишиванками і вінчочками. Разом із громадою молилися голова обласної державної адміністрації Микола Романюк (він саме мав ювілей – п'ятдесятиріччя з дня народження), народний депутат України Володимир Карпук, заступник голови облради Борис Загрева, інші представники влади й громадськості. Єпископ Луцький і Волинський Михаїл у проповіді зазначив, що християни мають як небесну Вітчизну, до якої всі прагнемо, так і Вітчизну земну, котру кожному народові дає Господь. Для нас це – Україна, за яку ми молимося і яку повинні зміцнювати християнським ставленням до праці та законів. Також владика привітав ювіляра, подарувавши йому ікону Пресвятої Богородиці.

Того ж дня архієрей з священнослужителями звершив молебен, закликавши поміч Святого Духа на спорудження пам'ятника Степанові Бандері в обласному центрі, що на просп. Соборності. Пізніше біля монумента Тарасові Шевченку єпископ Михаїл благословив учасників ходи шевченківськими місцями (із Луцька до Канева).

У багатьох містах і селах нашого краю священники взяли участь в урочистостях з нагоди Дня Незалежності. Так, 21 серпня в Іваничах у народному домі «Просвіта» настоятель місцевої парафії Казанської ікони Божої Матері протоієрей Андрій Мельничук у вітальному слові побажав,

СВЯТИНІ ВОЛИНИ

ВІНЕЦЬ КУЛЬТУРИ

(Закінчення. Початок на 4 стор.)

9 серпня, у день молитовного спомину великомученика і цілителя Пантелеймона, єпископ Луцький і Волинський Михаїл, об-

ласний декан протоієрей Іван Семенюк, районний декан протоієрей Віктор Пушко та інші численні священнослужителі відвідали Пантелеймонівську громаду, що об'єднує частину християн с. Рованці Луцького районного деканату і району Гнідава м. Луцька (храм стоїть на межі міста й села). У співслужінні з настоятелем парафії протоієреєм Сергієм Коцем вони відправи-

ли Божественну Літургію та панахиду по о. Петру. Було винесено для загального шанування ікону святого Пантелеймона, раку з частками мощей угодника. Цього року людей на празник прийшло особливо багато, незважаючи на кепську погоду.

Преобразився останнім часом давній храм і вся його околиця: завершується реставрація, прокладено до церкви дорогу. За старання у цій справі преосвященний Михаїл нагородив голову Боратинської сільради, до якої належать Рованці, Сергія Яручика орденом Святого Миколая Чудотворця, а церковного старосту Петра Сітуху – орденом Архистратига Михаїла.

Був час, коли деякі маловіри не хотіли ходити до храму на Гнідавській гірці, бо, мовляв, дорога погана. Тепер такої відмовки нема: шлях мощений і зручний. Він веде до Божого дому, який стоїть над дванадцятьма пластами нашої минувшини, далеко сяє золоченими банями. Адже Християнство – вінець історії.

Віктор ГРЕБЕНЮК
Світлина прот. Віталія СОБКА,
Сергія ДУБИНКИ

ПОСТАТІ

ПАМ'ЯТАЄМО ДОСІ

Виповнилося 100 літ із дня смерті священника Петра Огибовського – будівничого церкви Великомученика Пантелеймона Цілителя в с. Рованці (Гнідава) Луцького районного деканату

Храм, побудований стараннями священника 108 років тому, височить і нині, виблискує сімома золотавими куполами, величними й гучними дзвонами кличе парафіян. І вони йдуть до нього, просять у Бога, у святого Пантелеймона здоров'я, спокою для душі. Храм завжди був наповнений людьми, у ньому не змовкала Служба Божа. Вболівають за церкву парафіяни, прикрашають її, моляться за «повік незабутніх фундаторів святого храму цього», цебто за отця Петра – насамперед.

Священик Петро Огибовський народився 19 серпня 1857 року в селі Добратин у сім'ї причетника церкви села Воронів Луцького повіту. Мав двох братів, теж священників, – Якова й Олександра, дружину Ольгу і дві дочки – Олену й Анну.

1881 року закінчив Волинську духовну семінарію, був призначений на посаду псаломника в церкву села Піддубці Луцького повіту, а за два роки, вже в сані священника, – у Пантелеймонівську церкву села Гнідава на околиці Луцька.

З 1888 року викладає Закон Божий у Боратинському чеському училищі. З часу призначення на парафію навчає і виховує місцевих дітей.

Судячи з усього, це був ревний душпастир, тож церковна й світська влада не залишала його старань непоміченими: як свідчать численні документи з обласного державного архіву, у різні роки був удостоєний багатьох нагород. Зокрема, за пожертву на дзвін для Гнідавської церкви 3 серпня 1893 року отримав «Высочайшую благодарность», тобто подяку царя, в пам'ять царювання Олександра III відзначений срібною медаллю, а 1906 року о. Петра нагородили золотим наперсним хрестом.

Протягом служіння священник займав різні важливі посади. Був «наблюдателем церковных школ Луцкого уезда», помічником благочинного міського округу. Також він був членом Луцького Хрестовоздвиженського, Острозького і Кирило-Мефодіївського братств. За сприяння о. Петра на церковному городі було побудовано церковно-приходську школу, яка відкрилась 1892 року.

29 вересня 1898 року стараннями священника розпочалось будівництво нової церкви, яке завершилось 1900 року й 30 червня її освячено в ім'я Великомученика Пантелеймона Цілителя. Храм кам'яний, з такою ж дзвіницею. Його звели замість

дерев'яного, що стояв з 1779 року й згорів від ударів блискавки в ніч на 25 липня 1895-го разом із дзвіницею, богослужбовим начинням та архівними документами. Врятували тільки п'ять дзвонів, з яких два було розбито й замінено такими ж новими.

На побудову церкви Синод виділив кошти – 8 300 рублів. Решта, 3 300, – вишукування виключно священника Петра Огибовського.

Життя доброго пастиря обірвалося 9 березня 1908 року. За його ревний труд вдячні парафіяни поховали свого настоятеля біля церкви, яку він зводив. Пам'ять про нього залишилась навки як про фундатора Пантелеймонівського храму, бо праця рук його Богоугодна й величава.

Протоієрей Сергій КОЦЬ, настоятель парафії Великомученика Пантелеймона Цілителя в с. Рованці (Гнідава) Луцького районного деканату. Світлина прот. Віталія СОБКА

«щоб милість Божа ніколи не залишала нашу державу і завжди на нашій землі перебували мир та християнська любов».

Стартував навчальний рік

З нагоди початку навчального року та Дня знань священнослужителі нашої єпархії побували в багатьох навчальних закладах Луцька й області.

30 серпня єпископ Луцький і Волинський Михаїл, декан кафедрального Троїцького собору протоієрей Володимир Подолець та інші соборні священнослужителі відвідали інститут економіки і менеджменту, 31 серпня – Волинський національний університет імені Лесі Українки, 1 вересня – інститут імені

В. Липинського МАУП. Усюди вони відправляли спеціальний молебен і всюди владика звертався до учасників свята з архіпастирським словом. Зокрема, в останньому виші преосвященний сказав: «Тут ви навчатиметесь матеріалістичної науки, але твердо пам'ятайте: є дещо вище за матерію – сфера духу, сфера нашої незнищенної душі, і за душу маєте пильнувати найперше». Також єпископ Михаїл побував 1 вересня в рідній школі, що в с. Лосятин Тернопільської області.

Бажаними гостями були у технікумі Національного університету харчових технологій протоієрей Василь Ключак (настоятель луцької Хрестовоздвиженської церкви), в інституті розвитку людини університету «Україна» – старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний, які передали вітання й благословення владика Михаїла. А нововолинський декан протоієрей Стефан Фультес цього дня відвідав нововолинський обласний ліцей.

Для студентів Волинської духовної семінарії цього дня у кафедральному соборі відслужили Божественну Літургію та молебен перед початком навчання. Їх очолив інспектор цього навчального закладу, обласний декан протоієрей Іван Семенюк. Як повідомив секретар семінарії протоієрей Ігор Скиба, на перший курс усього прийнято 23 особи (майже всі – з нашої області), що в порівнянні з духовними навчальними закладами інших єпархій є доволі непоганим показником. Проте педагогічна рада вирішила оголосити ще й додатковий набір, який триватиме до 1 жовтня.

У Маневіцькому деканаті

1 вересня День знань святкували не лише у звичних усім навчальних закладах. Учитися бажать і люди, які в своєму житті вчинили злочини й тепер ув'язнені в Маневіцькій виправній колонії № 42. Уперше за роки незалежності України на свято першого дзвінка до учнів та студентів за ґратами на запрошення заступника начальника виправної колонії Олександра Рибакі прибув священник Михайло Мельничук, настоятель місцевої парафії Вознесіння Господнього. Він закликав на них Боже благословення перед початком навчального року та підбадьорив повчальним словом. Прочитавши притчу з Євангелія про таланти, о. Михайло зацентрував увагу на тому, що кожному з присутніх Господь уділив дар, який не можна занедбувати.

Загалом за парти в навчальному центрі ВК № 42 цього року сіли близько 200 осіб.

Віктор ГРЕБЕНЮК,
прот. Віталій СОБКО, Андрій ГНАТЮК,
ієром. Константин (МАРЧЕНКО).
Світлина прот. Віталія СОБКА, Данила
ЗІНКЕВИЧА, Тетяни МЕЛЬНИЧУК

СВЯТИНІ ВОЛИНИ

ЦЕРКВА-ТВЕРДИНЯ

Тростянецькому храмові – 360. Він і з виду фортеця, і по суті

Про будівництво церкви Святої Трійці у селі Тростянець Ківерецького деканату збереглося обмаль інформації.

Клірові відомості Тростянецького храму за 1911 р. повідомляють, що «церковь построена в 1650 году тщанием неизвестно чьим». Ще одне джерело – «Справочная книга о приходах и монастырях Волынской епархии» – відносить її будівництво до 1648 р. На існування в Тростянці Свято-Троїцької церкви у більш ранній період вказує запис на першій сторінці Луцького братського каталога від 1617 р.: «Гавриил, священник Тростенецкий, преевритор храма святых живоначалных Троица, рукою власною». Найвірогідніше, тоді церква була дерев'яною.

Здається, що саме у контексті зв'язків тростянецького духовенства з луцькими братчиками можна розглядати подальшу історію храму Св. Трійці в цьому селі. На певні контакти вказує й деяка подібність двох церков – луцької братської (була змурована 1620 р.) та тростянецької Свято-Троїцької. Одним із засновників церкви вважається шляхтич Адам Гуревич.

Храм Св. Трійці належить до оригінальних взірців оборонного архітектурного стилю і не має тотожних собі на історичній Волині, відповідає складним умовам того часу в Україні, зокрема в нашому краї, у період Визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького.

Троїцький храм збудовано у вигляді корабля (Церква веде нас по морю життя до тихої пристані у Царстві Небесному) вівтарем на схід – у бік світла (Господь Ісус Христос є для нас Сонцем, яке приходить зі сходу). Будівля завершується вгорі трьома куполами (Три Особи Святої Трійці).

Пристосування храму до оборони має ряд особливостей. Насамперед вражає товщина цегляних мурів (до 1,7 м). Стіни ззовні додатково підсилені масивними прикладками. Зсередини стіни наві також підсилені: в кутах – виступами, у центрі південної та північної стін – широкими лопатками.

Церква має ще одну дуже цікаву архітектурну особливість, про яку важко здогадатись, оглядаючи її з фасаду та інтер'єру. Замість традиційних відкритих хорів над бабинцем облаштовано ізольоване квадратне приміщення, перекрите хрещатим склепінням. Дістатися до нього можна лише крізь вузький вхід. Це місце називають «Божою горою», або ж «Божою гіркою», і воно являє собою капличку для розміщення Тростянецької ікони Божої Матері.

У Троїцькій церкві застосовано архаїчний спосіб улаштування сходів на хори та горище в товщі мурів, який походить від культового будівництва Київської Русі та періоду феодальної роздробленості. Вузький склепінчастий коридор з крутими східцями прорізує частину стіни і виводить на піддашся.

Пристосування горища Троїцької церкви до оборони зумовило влаштування стрільниць для вогнепальної зброї. Вся верхня частина будівлі була пристосована до кругового обстрілу. Вогневі отвори мали характерну для XVI–XVII ст. форму – у вигляді перевернутої замкової щілини. У наш час стрільниці ззовні закладено, обтінковано.

Як справжня фортеця, церква має два підземних ходи. Один веде до Маневич, другий, за переданням, тягнеться до Луцька. Нині вони в аварійному стані, тому перевірити це неможливо.

Окрасою церкви є створений у XVIII ст. іконостас (перенесений зі зруйнованої церкви с. Годомичі) з оригінальними Цар-

ськими вратами, виконаними першокласним різьбярем.

Основною святинєю храму в усі віки залишалася чудотворна ікона. Багатьох зцілила від недуг та врятувала життя Тростянецька Божа Матір.

Відкрите питання – датування образу: можливо, XV ст. Отже, він давніший, ніж церква. Ім'я іконописця невідоме, але ми знаємо ще один його твір: «Христос-Вседержитель» із с. Річиця на Рівненщині (зберігається у Рівненському краєзнавчому музеї).

Ікону «Богородиця Одигітрія» вміщено в масивний дубовий кивот XIX ст. Написана вона на основі, що складається з чотирьох липових дощок розміром 85,8 x 118,5 см.

Двічі образ реставрували, про що свідчать написи на ній. Більш давній з них не читається через дуже потемнілу олифу та запис, що зроблено поверх нього: «Сия икона обновлена 1889 года 25 июня стараниями Авксения Зидкевича и местных прихожан. И. Маркевич». У наш час стан ікони погіршився. Благословення на початок реставрації в останній день свого життя дав владика Яків. Реставрація розпочалася у церкві в середині серпня 2003 р. З огляду на те, що ікона має велику історико-культурну та мистецьку цінність, роботи ведуться з дотриманням усіх вимог науки. Фотофіксацію проводив художник-реставратор А. Квасюк. Перший етап дослідження мікропроб живопису і ґрунту ікони робила старша наукова співробітниця Національного науково-дослідного реставраційного центру України В. Распопіна.

Але і Сама Божа Матір спасає Свою ікону. Ось як тростянчани пригадують воєнні роки. «Наше село, – розповідає Ніна Максимчук, – під час війни було повністю спалене. Ми були в бігах в Годомичах. І яось каже моя баба Домця: „Ніно, ходи подивимось, що робиться в нашому селі“. Прийшли – все спалене, чорне. „Давай зайдемо в церкву“,

– каже бабця. Бачимо: церква знищена, підлоги скраю нема, жодної ікони, престол голий. Вогонь спалив дерев'яні сходи, що вели на „Божу гору“. Двері впали на підлогу і на порозі все й погасло. Образ Богоматері стоїть на своєму місці. Євангелійка лежить, стрічки в неї. Ми стали на коліна Богу помолитися: „Боже, Боже, яка то сила! Божа

Матір до Себе нечисту силу не допустила“. Цей факт підтвердили і дядиха Віра, і Надія Киричук, і Ганна Пилипчук.

Про цей же період розповідає й Ольга Макаревич: «Тоді був старостою набожний чоловік на ім'я Микита. Яюсь він каже: „Давайте заберемо ікону Божої Мамочки вниз, все ж щось буде, поки придбаємо інші“. Пішли за іко-

ною троє чоловіків, піднесли до дверей, а вона стає тяжкою як камінь, обриває їм руки, кілька разів вони намагалися підняти – не можна. Тоді Микита говорить: „Хлопці, Божа Мамочка не хоче лишати свою келійку. Не чіпаймо її“. Коли ставили ікону на своє місце – була легкою як пір'їнка. Це стверджують і діти старости.

А у вересні 1990 р. сталося чудесне оновлення святого образу. Тодішній регент церковного хору Людмила Тихонюк та хористи Євген і Надія Хілімончуки перші зауважили, що засвітилися золотисто-жовті ризи Богородиці, а потім – обличчя, яке стало більш виразним, яскравішим. При оновленні було видно сцяво.

Образ Тростянецької Богоматері – чудотворний. Про її чудодійну силу відомості, збережені парафіянами, сягають XIX ст.

НОВИНИ

На ранок до храму прибули єпископ Луцький і Волинський Михаїл із кафедральним духовенством, багато священників із місцевого та інших деканатів, численні миряни. Після Божественної Літургії, традиційної хресної ходи навколо церкви було освячено каплицю в місцевому будинку престарілих.

Віктор ГРЕБЕНЮК

Дивну історію розповіла донька священика Петра Прокоповича, внучка о. Івана Прокоповича Наталія Прокопович: «Мій дідусь о. Іван був на парафії в с. Тростянці 40 років. Ще перед Першою світовою війною отримувє він лист з-за Москви, в якому розповідається, що двоє людей похилого віку мають дівчинку 9-10 років, хвору на невиліковну хворобу. Мати дуже молилась. І сниться їй сон: „Ви пойдете у Волинську губернію, Луцький повіт, с. Тростянець, помоліться перед образом Богоматері, що на Божій Горі, – і дитина зцілиться“. В листі жінка благала: „Якщо так є насправді, то відпишіть нам!“ Дідусь пішов, щиро помолвився на Божій Горі і відписав їм лист. Пройшло небагато часу, раптом у хвіртку заходять літня жінка з дівчинкою: „Тут священик живе?“ – „Тут“. – „Ми з-за Москви приїхали подякувати Матері Божій за допомогу. Дочці значно краще, ми вирішили разом з нею приїхати помолитися“. Цілий тиждень молились вони на „Божій горі“, дівчинка видужала повністю, а потім ще довгий час писала дідусеві листи. Ось так Богородиця вилікувала ту невиліковну хворобу».

І нині тут відбуваються зцілення, не менш вражаючі, як удавнину. Ікона відновила чудотворення 1998 року і до Тростянця почалося паломництво.

Отож, унікальна церква Св. Трійці, архітектурна пам'ятка, має ікону Божої Матері, про яку відомо не тільки на Волині, а й далеко за її межами, тому що цей образ творить чудеса. Багато паломників, і не тільки православні, а й греко-, римо-католики, ідуть до Пресвятої Діви. Її заступництво гнів Божий на милість повертає. Прийди під її захист, проси в Неї допомоги і вір, що ти не загинеш. Хто надіється на молитву Богородиці, той ніколи не буде посоромлений.

Лариса ОБУХОВИЧ, художник-реставратор обласного краєзнавчого музею, Валерій ШАРАНДІН, вихованець Волинської духовної семінарії

Два ювілеї разом

Троїцький храм у селі Тростянець Ківерецького деканату добре відомий у нашому краї: він старовинний і в ньому є чудотворна ікона «Одигітрія». 22–23 серпня громада, яку очолює ієромонах Іов (Богуш), святкувала дві дати: 360-ліття своєї церкви та 10-річчя з часу відновлення чудотворення її головної реліквії – Тростянецької ікони Божої Матері.

22 серпня з Ківерець хресним ходом повернувся до Тростянця образ Діви Марії з частками мощей віфлеємських немовлят, який перебував у Покровському соборі районного центру з нагоди 1020-річчя хрещення Русі-України. Духовенство на чолі з деканом протоієреєм Олександром Ткачусем відслужило водосвятний молебень та молебень у храмовій каплиці «Божя гора», де постійно перебуває чудотворна ікона. До ківерецької процесії приєднались прочани з Луцька, які щорічно йдуть до Тростянецької святині.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Визначаймося – «за» життя чи «проти»?

«Збережи і захисти життя дитини» – таку назву мала акція духовного відродження України, яка тривала влітку. Її складова – збір підписів за законодавчу заборону абортів в Україні.

Яюсь у неділю поблизу Свято-Троїцького кафедрального собору ми пропонували парафіянам підписатися. Різні люди у нас є. І як лакмусовий папірець, проявляється їхнє Християнство у реакції на заклик таким чином захистити життя ненароджених малюків.

Хтось, відсажуючись, проходить поспіхом повз столика, бо надто поспішає (стільки часу відстояв у церкві!). Хтось проціджує крізь зуби: «То мене не стосується» і йде неквапом далі. Ще один просторікує: «Ось коли держава створить умови, даватиме житло молодим, тоді вже...» Хтось категорично відкидає саму ідею заборони: бо ж, мовляв, будуть підпільно робити і будуть калічитися. А інші полемізують на тему свободи жінки робити чи не робити аборт.

Із тих, хто підходить до столика, дехто жваво погоджується, наводячи власні приклади, як старша уже пані: «Я народила трьох дітей за чотири роки. Важко було, і недосипала, і недоїдала, але виростила, слава Богу! Найменшому тепер сорок – і тишуся тими дітьми, і онуків маю. Нехай молоді не роблять тих абортів! Де підписувати?»

Однак найбільше – мовчазних жінок, важкі зітхання яких красномовніше за будь-які слова: «Я робила це, я маю гріх, несучи свій хрест. Прости мене, Господи!!! І якщо хоч одна дитинка буде жити завдяки моєму підпису, – Господи, може, Ти простиш мене...» Їхні очі мовчки волають про прощення і хочуть застерегти інших – тих, кому ще не пояснили, не розказали, кому ще не пече і не болить біль матері, яка вбила свою дитину...

Юлія СПІРИНА, завідувачка видавничого відділу єпархії «Ключі»

ВІТАННЯ

Нагороджено орденом

Президент України Віктор Ющенко відзначив єпископа Луцького і Волинського Михайла державною нагородою – орденом «За заслуги» III ступеня. Подія відбулася в Секретаріаті Президента під час зустрічі Глави держави з представниками Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій. Як повідомив сайт President.gov.ua, нагороду вручено «За вагомий особистий внесок у розвиток духовності в Україні, багаторічну плідну церковну діяльність та з нагоди 1020-річчя хрещення Київської Русі».

Висвяти

Диякона Георгія Кошор-река 15 липня висвячено на священника;

Нагороди

Священника Михайла Янкевича, настоятеля парафії Усіх святих землі Української в с. Струмівка Луцького райдеку, 6 липня піднесено до сану протоієрея;

протоієрея Петра Атаманіва, настоятеля парафії Святителя Йоана Золотоустого в Луцьку, 15 липня нагороджено хрестом з прикрасами;

Ювілеї

Храму Пророка Іллі в с. Грем'яче Цуманського дек. – 15 років від освячення місця під будівництво;

храму Великомученика Пантелеймона Цілителя в с. Рованці (Гнідава) Луцького райдеку. 29 вересня – 110 років від освячення місця під будівництво;

храму Винесення чесних дрів Хреста Господнього в Жовтневому Нововолинського дек. 14 серпня – 10 років від освячення;

храмам Успіння Пресвятої Богородиці в с. Буркачі Горохівського дек. – 10 років від освячення, в с. Радовичі Іваничівського дек. – 15 років, а в с. Твердині Локачинського дек. – 80 років від завершення будівництва;

храму Преподобного Симеона Стопника в с. Облапи Ковельського райдеку. – 15 років від завершення будівництва;

храмам Різдва Пресвятої Богородиці в с. Кричевичі Ковельського райдеку. – 185 років від освячення, в с. Грушів Іваничівського дек. – 210 років від освячення місця під будівництво й 205 від завершення спорудження, в с. Новий Загорів Локачинського дек. – 220 років від завершення прибудованого до храму братського корпусу, в с. Руда Турійського дек. – 10 років від освячення, в с. Пустомити Горохівського дек. – 15 років від освячення;

храму Апостола Йоана Богослова в с. Губин Горохівського дек. – 15 років від освячення місця під будівництво;

храмам Покрови Пресвятої Богородиці в с. Привітне Локачинського дек. – 15 років від завершення будівництва, в с. Поворськ Ковельського райдеку. – 5 років від освячення місця під будівництво;

священнику Миронові Петрині, капеланові Луцької поліклініки № 3 й настоятелю її каплиці Почаївської ікони Божої Матері, 3 серпня – 5 років священничого служіння;

священнику Володимирові Кішаку, настоятелю парафії Архистратига Михаїла в с. Когильне Володимирського дек., 14 серпня – 45 років, а 30 жовтня – 10 років священничого служіння;

протоієрею Миколі Удуду, настоятелю собору Різдва Христового у Володимирі, 20 серпня – 10 років священничого служіння;

священнику Василю Ключаку, настоятелю парафії Воздвиження Хреста Господнього в Луцьку, 23 серпня – 10 років священничого служіння;

священнику Ярославові Новицькому, настоятелю парафії Святого Духа в с. Бермишів і Архистратига Михаїла в с. Кремиш Локачинського дек., 26 серпня – 30 років;

священнику Миколі Гнідцю, настоятелю парафії Преображення Господнього в с. Рогожани Володимирського дек., 29 серпня – 30 років;

священнику Віталієві Худому, настоятелю парафії Арх. Михаїла в с. Павловичі Локачинського дек., 5 вересня – 30 років;

священнику Іванові Гуреву, настоятелю парафії Архистратига Михаїла в с. Підгайці Луцького райдеку, 11 вересня – 5 років священничого служіння;

священнику Ігореві Кузьмичу, настоятелю парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Кричевичі Ковельського райдеку, 11 вересня – 35 років;

священнику Іванові Семеляку 11 вересня – 45 років;

священнику Юриві Здебському, клірику собору Різдва Христового у Володимирі, 14 вересня – 25 років;

протоієрею Тарасові Манелюку, цуманському деканові та настоятелю парафії Святого Йоана Хрестителя в Цумані, 20 вересня – 10 священничого служіння;

священнику Олегові Кулішу, настоятелю парафії Архистратига Михаїла в с. Ляховичі Любешівського дек., 21 вересня – 30 років;

священнику Григорієві Федоріву, настоятелю парафії Воздвиження Хреста Господнього в с. Шельвів Локачинського дек., 21 вересня – 10 років священничого служіння;

священнику Андрієві Голубу, настоятелю парафії Апостолів Петра й Павла в с. Берегове Рожиченського дек., 26 вересня – 30 років;

священнику Орестові Косу 3 жовтня – 25 років;

протоієрею Володимирові Присяжнюку, настоятелю парафії Архистратига Михаїла в с. Гірка-Полонка Луцького райдеку, 6 жовтня – 35 років;

священнику Романові Шлемкевичу, настоятелю парафії Преподобного Іова Почаївського в с. Човниця Ківерецького дек., 14 жовтня – 25 років;

священнику Михайлові Лагуняку, настоятелю парафії Зачаття святого Йоана Хрестителя в с. Тишківці Нововолинського дек., 17 жовтня – 30 років;

священнику Олегові Гремалюку, настоятелю парафії Апостолів Петра й Павла в с. Клевецьк Турійського дек., 23 жовтня – 30 років.

Щиросердечно вітаємо єпископа Михаїла, священників, мешканців згаданих містечка й сіл із вагомими життєвими подіями!

ОФІЦІЙНО

Священника Ярослава Новицького призначено настоятелем парафії Святого Духа в с. Бермишів Локачинського дек. (указ № 66 від 3 липня 2008 р.).

Священника Миколу Лесюка звільнено від обов'язків настоятеля парафії Апостолів Петра й Павла в Голобах Ковельського райдеку. (указ № 68 від 1 серпня 2008 р.), а протоієрея Андрія Сеха зараховано до кліру Волинської єпархії і призначено на цю посаду (указ № 69 від 1 серпня 2008 р.).

Олену Шевчук звільнено від обов'язків бухгалтерки духовної консисторії (указ № 71 від 15 серпня 2008 р.).

Ієромонаха Константина (Марченка) призначено заступником прес-секретаря єпархії та членом редакційної колегії нашої газети (указ № 72 від 27 серпня 2008 р.).

ВАКАНЦІЇ

Газета «Волинські єпархіяльні відомості» запрошує взяти участь у конкурсі на заміщення посади художника-графіка

Вимоги:

- Бути практикуючим православним християнином
- Уміння малювати в стислі терміни

Побажання:

- Художня освіта
- Праця на благодійних або гонорарних засадах

Завдання:

- Ілюстрування матеріалів релігійної та інших тематик

Графік роботи:

- вільний (мешкати в Луцьку необов'язково)

Звертайтеся до редакції: м. Луцьк, Градний узвіз, 1 (попередньо зателефонувавши: (0332) 72-21-82) або надсилайте резюме електронною поштою: pres-sluzhba@ukr.net

ОГОЛОШЕННЯ

Волинська духовна семінарія оголошує додатковий набір студентів на I курс денної та заочної форм навчання.

На богословське відділення приймаються особи чоловічої статі віком до 35 років з повною загальною середньою освітою, неодружені або одружені першим шлюбом. Термін навчання 4 роки; випускники одержують дипломи бакалавра богослів'я.

На період навчання вихованці забезпечуються житлом, триразовим харчуванням та можливістю користуватися бібліотекою.

Вступники повинні пройти співбесіду, написати диктант, скласти усні іспити з біблійної

історії, катехізису, церковного уставу, церковного співу. Абітурієнти повинні вміти читати церковнослов'янською мовою з українською вимовою.

У семінарії діє регентське відділення, яке готує регентів церковних хорів і вчителів християнської етики. Приймаються особи чоловічої і жіночої статі віком до 45 років із базовою або повною загальною середньою освітою. Термін навчання 3 роки. Абітурієнти повинні пройти співбесіду, написати диктант, скласти екзамени зі співу.

Зголошуватися до 1 жовтня. Інформацію можна одержати в канцелярії семінарії за адресою: Луцьк, Градний узвіз, 5. Тел.: (0332) 72-60-72, 72-32-12.

Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої Трійці на духовні заняття священника Андрія Ротченкова. Початок о 15 годині щонеділі.

У Луцьку, по просп. Волі, 2, працює єпархіяльний оптово-роздрібний склад-магазин. Тут можна придбати все церковне начиння, ікони, ризи, священничий одяг, Богослужбову

та іншу духовну літературу тощо. Магазин працює в понеділок–п'ятницю з 10-ї до 18-ї год., в суботу – з 10-ї до 15-ї год. Обідня перерва з 13-ї до 14-ї год. За довідками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 2172558.

Виконуємо реставрацію та розпис храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаш, дискосів, лжиць та іншого церковного начиння. Тел. (050) 660-53-19.

ПАЛОМНИЦТВА

20 вересня – до святинь Володимира: собор і монастир Різдва Христового – Юріївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимненський монастир. Зголошуватися до 19 вересня. Виїзд о 7.00 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення о 21.00. Вартість поїздки 40 грн.

21 вересня – до Холмської чудотворної ікони Божої Матері (Музей волинської ікони

в Луцьку). 10.00 – Божественна Літургія в кафедральному соборі Святої Трійці; 12.30 – хресний хід від собору до музею, служіння акафіста Пресвятої Богородиці перед іконою, прикладання до неї, жертва на реставрацію, помазання освяченою оливою.

4 жовтня – до почаївських святинь: Почаївська лавра – лаврський скит – монаше кладовище – джерело Праведної Анни. Зголо-

шуватися до 3 жовтня. Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 45 грн.

11 жовтня – до Маняви (Івано-Франківська обл.): скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа – джерело Святого Духа. Зголошуватися до 9 жовтня. Виїзд 10 жовтня о 23.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – 11 жовтня о 22.00. Вартість поїздки 95 грн.

18 жовтня – до святинь Києва: Печерська лавра – Введенський монастир – Видубицький монастир – Іонівський монастир – Михайлівський Золотоверхий монастир – Володимирський собор (Патріарша Служба). Зголошуватися до 16 жовтня. Виїзд 17 жовтня о 23.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – 18 жовтня о 23.30. Вартість поїздки 130 грн.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
Згадує Українська Православна Церква

Свідчення про державну реєстрацію:
ВЛ №219 від 03.08.2004 р.
Віддруковано в МП «Зоря»
м. Луцьк, просп. Волі, 2, тел.: 8 (03322) 4-60-38
Наклад 7500 пр. Ціна за домовленістю.
Зам. № 103 від 10.09.2008 р.

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату
Передплатний індекс 91241
Засновник і видавець –
Управління Волинської єпархії Української
Православної Церкви Київського Патріархату.
www.pravoslavja.lvtsk.ua
Адреса редакції: 43025 м. Луцьк,
Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 72-21-82
pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК
Редакційна колегія:
протоієрей Віталій СОБКО (заст. головного редактора), ієромонах Константин (Марченко), священник Андрій РОТЧЕНКОВ (редактор дитячої сторінки), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), Віктор НУМЕРЖИЦЬКИЙ (верстка, ТЗОВ «ІНІЦІАЛ»), Галина МЕЛЬНИК (набір).
При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.